

604

5.06

Vot I

15

Nr. ~~14~~ de ordine din mapă.

ROMÂNIA

MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR

ARHIVA COMISIUNII MONUMENTELOR ISTORICE

ANUL 1940

MAPA Nr. 23

FASCICULA Nr. 27

In această fasciculă sunt grupate toate actele relative la

*Biserica Sf. Nicolae Tabacu din Bucuresti
Colecția Victoriei #19199*

Jud. Ilfov

*1919
~~1927~~ - 1940*

VII-105.

604

[Signature]

România

685

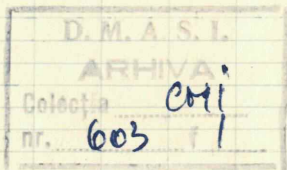
Parohia Sf. Nicolae - Tabacu

din

Bucuresti

Nº 222.

1919 Februarie 4.

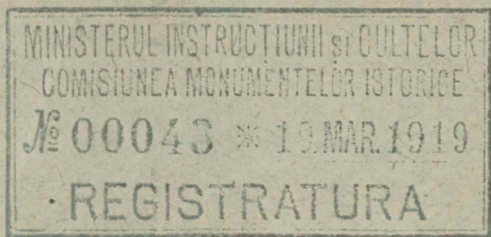
Domnule Președinte

Am onoare a vă ruga să binevoiți a
dispune ca să ni se elibereze clopo-
șul bisericii noastre ridicat de Neamtu
și actualmente aflându-se la Muzeul
Etnografic. Are inscripția: „Dacat bi-
sericii de Ioan Brak” și înseruat
cu Nº VIII ... II”. Alături un ghemarini.

Paroh Pr. J. Locușoraru

Doak

Știu Președinte al Comisiei Monum.
Istorie

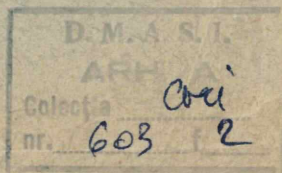

2i-919

Domnule Director,

XIII
Avem onoarea a vă ruga să binevoiți
a restitui, prestului lăcureanu, parohul bi-
sericii Sf. Nicolae-Tabacu din București, clo-
potul acelei biserici, care poartă inscripția «Bratus»,
și care aflându-se în muzeul pe care îl con-
duceti, neavînd nicio valoare artistică sau ar-
hedologică, nu poate interesa în niciun chip
muzeul.

Administrator

Șeful Serviciului

Domnului Director al Muzeului de Artă Națională.

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE

(ADM. CASEI BISERICII)

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *CRU*
nr. *803 f 3*

18. III. 1919

15 Martie.

Se va înlocui
Val

Nº 39

Domnule Administrator,

La Josa Am onoarea a vă înainta în original cererea Preștelui Lăcureanu,
de la Biserica Sf. Nicolae - Tabădău din București, înregistrată la No. 138,
7 Februarie 1919, privitoare la eliberarea clopotului Bisericii, de pus la
Muzeul de Artă Națională.

Intuit acele clopot, cu inscripția « Bratu », mi are un interes impor-
tant din punct de vedere artistic sau arheologic și într-un prețios
un om de 80 ani, care la această singură amintire ce a mai rămas
din trecutul bisericii sale, cu o ardoare demnă de a fi încurajată,
și avîndu-se în vedere sărbătorile Paștelor, vă rog, domnule Admi-
nistrator, a se satisface cererea bătărilor preșt, făcîndu-se a-
dresă în acest sens, Direcțiunii muzeului, - adresă care ar trebui
dată Preștelui opre a se putea legitima

Ving. Draghiceanu

Domniei Sale

Domnului Administrator al Casei Bisericilor

Memorie

Cum am scapat 16 Clopote ale bisericilor din Capitala
de la Germani.

În luna Mai anul una mie nouă sute sept. ~~pe 1900~~
după ce mi se ridicase clopotele de pe la bisericile din Dumesti;
Subsemnatul mi-am prezentat Guvernatorului German Generalul
Makensen, având ca însoțitoare, tataluace pe Dna Anto-
nia Heineman din Str. Barbu Catargiu 15.

Prezentându-mă, ca preot ortodox, am fost primit cu multă
amabilitate și respect. I-am cerut ca, pentru bătrânțele mele
să-mi dăruiască un clopot al bisericii mele, care rămăsese
nespart. Generalul mi l-a dăruit cu ordin scris.

Cu ordinul mi-am prezentat în Str. Dudaesti, unde erau de-
pozitate clopotele și custodele mi-a eliberat 16 Clopote, cu du-
sărmărea să le distribuie la bisericile din Capitală, căron apar-
țineau. Nu mai rămăsese acolo nici un clopot.

Veniam cu camionul încărcat cu cele 16 clopote, fiind în ca-
mion: subsemnatul, Dna Antonia Heineman, St. Christache
Brezeanu și Petru Velcescu, când pe Călea Victoriei în dreptul
Prefecturii Politice ne întâlnim cu St. Tigara-Damurcas atunci
prefect de poliție. Ne oprește și ne invită să tragem camionul
cu clopotele în curtea Prefecturii. Acolo le dau jos și le bagă într-o
cameră de la intrare în dreapta. — Eu l-am rugat prin St. Tom
Barbătescu, atunci director al Prefecturii și ctitor al bisericii mele
ca să-mi dea clopotul meu. St. Tigara mi-a vorbit, zicând că „mai
bine îl păstrează Domnia ta și cât mine până la sfârșitul
războiului, când mi-l va da.

În seara zilei când St. Tigara a demisionat din Prefect, Clo-
potele au fost transportate, din porunca St. Iul, la Muzeul
Etnografic, unde sunt și azi.

Nici n'am cerut despăgubire pentru el, de oarece germanii
mi l-a eliberat.

Cer, cu stăruință, ca să-mi se dea, căci cum l-am
păstrat până acum de sute de ani, îl vom păstra și
de acum.

Paroh Fr. I. Zecurancu

Biserica Sf. Nicolae Tabacu Cămin Vichaii
București

Bumest

H. Nicolae Tobacco gift

General 1921 crate used 1864

Annual CB 1909 " " 1864

Wicote Museum Lotter

ROMANIA

cmj

PROTOIERIA PLĂȘEI DE SUS
din
CAPITALĂ

Nr. 23

1922 luna Ianuarie ziua 26

D. M. A. S.
ARHIVA
Colecția *com.*
nr. 603 f. 5

MINISTERUL SUITELOR
SI ARTELOR
№ 03440 * 28. JAN. 1922 *
REGISTRATURA GENERALĂ

Domnule Ministru

În referință la adresa Dvoastră № 699/921,
(Comisiunea Monumentelor istorice), am onoare a
încânta săi anexat Chestionarul privitor la mo-
numentele istorice, al bisericii „Sf. Nicolae-Tabacu”,
singurul primit până acum, de la preotii cărora
le-am trimis spre complectare acele chestionare,
cu adăugire că unii parohi au înaintat Direct
Ministerului chestionarele complectate.

Primiti, vă rog, Domnule Ministru, as-
gurarea osârbitei mele stime și considerațiuni.

Protoierei
Ion. Ioan. Popescu

Domniei Sale
Domnului Ministru al Cultelor și Artelor.

CHESTIONAR PRIVITOR LA MONUMENTELE ISTORICE

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colecția *arii*
nr. 603. 16

(Acest chestionar se va completa și înainta cu adresă oficială pe numele: D-lui Președinte al Comisiunii Monumentelor Istorice, Administrația Casei Bisericii, în interval de două săptămâni dela ziua primirii lui).

Pentru fiecare biserică, indiferent de anul când a fost clădită, se va alcătui chestionar aparte.

Județul Ilfov
Comuna București
Cătunul Calea Victoriei 194

1) Felul monumentului. Numele și hramul.
Mănăstire —
Schit —
Biserică parohială Sfântul Nicolae „Tabacu”
Biserici filiale —
(Pentru fiecă biserică filială se va face chestionar aparte).

2) E de zid sau de lemn? E drept-unghiulară sau cu sănuri? Biserica e cu sănuri și din zid.

3) Care e anul de fondare și numele ctitorilor? (Se va da numele ctitorilor de pe pisanie pomelnice și portrete ctitorești).
A fost fondată probabil pe la jumătatea sec. XVIII. Nu există nici un document despre prima ctitorie degenădă spunea că ar fi fost fondată de unu Nicolae Tabacu (vezi mai departe chest 19) - Actuala bis. e zidă 1864 Oct. 20.

4) Ce inscripții de fondare, săpate în piatră și lemn, sau zugrăvite sunt? (pe cât se pot descifra).
La proscomidie se găsește următoarea și singura pisanie.
„Acesti sfinți biserici ce se praznuiește sfântul și Ierarhia Nicolae s'au prefăcut din temelie prin mila și înduranie de către Ștefan Butii Zoe, Elena Bălașeanca Maria Ion Ion, Spirea Nicolau Zoi Maria, Kriștea, Teodora, Vasile Maria, Alexandru - Elisabeta Nicolae, Alexandru, și Marghionela Buraki, - Emarauda Drugăneasca, Marghionela Diamandeașca, Emarauda Bretuleasca, Constantin, Zoi Niculescu, Susana Litu, Finca Văcăreșca, Marghionela Anion, Elena Kirculeasca, Dimitrie Ioanidi, Elena, Catina Alisauca, G. Nicolae, Ion, Ecaterina Voinescu, și cu ajutorul Ion, Emarauda Dumitru, Costache, Anastasia, Costachi, Elena, Gheorghe, Elena, Alexandru, Susana, Alcu, Nicolae Marghionela, Zoița Ioana, și prin ostentala preotului Ștefan, Ecaterina presvitera Gheorghe Maria. La anul 1864 (Stom) brie 20. Ioan Bucurestia Ana Fica Maria ce neamnu. Moartă: Nicolae Ion Marghionela, Constantin, Gligori, Maria, Ion. Barbă. Această piatră cu sfinți o Spirea Nicolau ce soția sa Zoi Nicola Maria. - (Nota nu pastat atog. și punct).

P. S. In cazul când aceste rubrici nu sunt suficiente, se vor anexa file, arătându-se numărul rubricii la care se referă.

5) Ce clădiri sau ziduri sunt pe lângă biserică și ce vechime au?

În fundul curții sunt casele parohiale cu dependințele lor fără nici o importanță istorică. Toate sunt dela 1888 încoace. Nimeni nu știe casele din prejur sau zidurile.

6) Are biserica pridvor cu stâlpi înflorați și chenare împodobite la uși și ferestre?

Nu are.

7) Are pietre de morminte vechi? Ce inscripții au? (pe cât se pot citi).

Nu are.

8) Zăgrăvelile sunt vechi sau noi? Pedinașara bisericii sunt zăgrăveli?

Zăgrăvelile sunt dela 1890 toate. Pe din afară nu are zăgrăveli. Fiecare sunt de lemn.

9) Tâmpla e de zid sau de lemn? Ce vechime are? E frumos împodobită?

Tâmpla e de lemn făcută în 1890. E frumos împodobită.

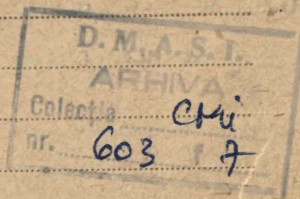
10) Câte strane vechi și sfeșnice de lemn sculptate sunt?

Nici una. Totul mai noi, de 1890.

11) Inventariul icoanelor vechi de la tâmplă și din biserică, chiar a celor scoase din uz, cu arătarea inscripțiilor ce au, și numele sfinților ce reprezintă.

petinta, a cerceta mai in amănunțime vechimea lor. Toate celelalte icoane dela tâmplă și câte de gătesc prin biserică n'au o vechime mai mare de 1864. Icoane scoase din uz nu sunt.

Icoana Hramului Sf. Nicolae; a Maintuito-
relii și a Maicii Domnului dela tâmplă
sunt mai vechi de cât 1890. în orice caz nu mai
vechi de 1864. Fiind îmbrăcate cu argint ^{în timpul din urmă} au avu-

12) Inventarul candelelor, cădelni-
țelor, discurilor, ripidelor, chivoturi-
lor, crucilor de lemn ferecate, pasta-
lelor, potirelor, și al întregii argintării
vechi, precum și al candelabrelor vechi,
(indicându-se inscripțiile ce au pe cât
se pot ceti).

I. Un potir de argint cu inscripția: * Ieș (+) sfân (+)
potir sau dârui (+) de dumne (a) l (ui) bir vel
vist (iermie) Barbu Văcăres (cu). —

II. Un potir de argint cu inscripția: + Alexandra
Frlipescu bir vel logofat 1826. Febru (arie) 11 (?)

13) Inventariul vestmintelor vechi,
chiar a celor scoase din uz.

Un singur epitaf cusut în fir de mătase
pe catifea neagră din anul 1821. —

14) Ce pomelnice vechi, manuscripte
sau documente sunt? (Inventarul lor).

I. Un pomelnic fără data, bine conservat, care
probabil, depăși jumătatea sau începutul secolului
al XVIII. II. Al II-lea începând din anul 1853

15) Inventarul cărților vechi de slujbă, cu arătarea titlurilor lor.

1. Triod legat scarte fără copertă tipărit (unde?) la 1746 (tipogr. popa Iovica Iacovic); 2. Un pentecostar fără început tipărit la 1749 (unde?); 3. Evanghelie tip. Râmnic la 1784; 4. Evanghelie tip. Sibiu 1844; 5. Bazanie tip. Sibiu 1850; 6. Două Octoie tip. Râmnic 1844; 7. Un pentecostar tip. București 1856; 8. Triod numai slujba sf. Iosif, fără început tip (unde?) 1768; 9. Evhologion fără început cu însemnare pe el dela 1809; 10. Un minologion și alte slujbe grece tip. la Lipsea în 1761; 11. Un micel grec fără început cu o însemnare pe el dela 1821; 12. Un micel grec fără început tipărit ??

16) Ce clopote vechi sunt și ce inscripții au?

I. Un clopot cu inscripție: Sau făcut acest clopot de dum. AANB IWANB CNB AANB

BPAT. 1776. IV. II. Al doilea clopot cu inscripția: Durch Beyhilfe Des Johu. Kreschmayer. Gegossen vom Georg Graeff in Hermaustadt. Anno 1822.

17) Când s'a făcut ultima reparație mare a bisericii; s'a păstrat ce era vechi?

Ultima reparație mare s'a făcut în 1864, zidindu-se din temelie și nemi păstrându-se din vechea biserică absolut nimic. — În anul 1890 s'a

mai făcut o reparație radicală adăugându-se portalul dela intrare, înlocuindu-se timpla și turla cea mare și s'a refăcut întreaga pictură.

18) Ce legende istorice se povestesc despre acest sfânt locaș?

Biserica a fost construită în secolul XVIII de un cioban Nicolae Supramunț Tabacu, pe locul vechi, aparținând călugărilor dela Herăstău.

Construcția a făcut-o din lemn și s'a făcut pe fratele său Nicolae și Cosma preoți aici. Mai în urmă în locul bisericii de lemn, Costache Vulpes, Maria Vacărească, Clucial Ibrăscu, Gr. Cantacuzino și Janu Manu au zidit o altă mică din zid. la 1864 (vezi tabelul 4) a fost rezidită actuala biserică.

19) Ce lucruri istorice sunt prin prejur?: palate domnești, case boierești, cule, case vechi țărănești, câmpuri de luptă, cruci de piatră mari (cu inscripția pe cât se poate descifra).

Palatul Mozezi din Caba Victorie unde acum se găsește instalat serv. sanitar al Comunei și Palatul Academiei Române, nicio țară e construcție nouă.

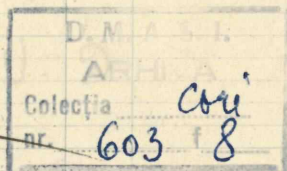
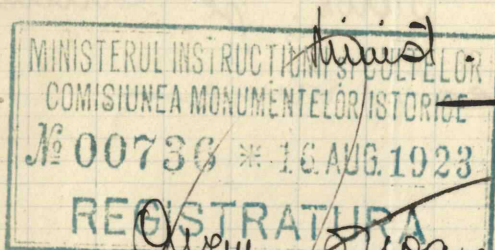
Semnătura Parohului (Superiorului),

Sigiliul Bisericii (Mănăstirii)

Dr. Simeodra

17 aug.

23-16-923

Avem onoare a vă ruga să
 lăsați a dispune acordarea unui
 ajutor de 10.000 lei, pe numele P. P.
 al bisericii Sf. Nic. Tabacu din Buc.
 pentru rep. necesare acelei biserici.
 Suma se va plăti de la secerș.

R.

17 aug.

Bis. Sf. Nic. Tabacu - Buc.

Avem onoare a vă face cunoscut
 că vi s'a aprobat de e. n. j. ^{un ajutor} ~~de~~
 de lei 10000 pentru rep. necesare
 acelei bis.
 Cu achese în s'a cent

In. Cultela ordon. pe numele
C. U. a acestei sume

R R
Biserica fiind
mai veche decât
datele date de chestionar
si anume din veacul
al XVII, dupa
cum va arata prestatul
in felul acesta
adres. Comisiunii,
nedaca nu poate da
de la rezau
Comisiunii

Le cere pentru
Birma H. Niculescu
Tabacii 10.000 lei.
De la regie

Mircea
I Chetionaru
Arta

D. N.
Colectia Ori
nr. 603 9

PRIMĂRIA SECTORULUI I GALBEN

Serviciul Arhitecturii

Nr. 69. arhit / 940 -

Privitor la

Rezumat

MINISTERUL INSTRUCTIUNII SI CULTELOR
COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE
Nr. 0969 * 3 iunie 1940
REGISTRATURA

In legătură cu Nr.

D. N. 1234
A
Colecția cai
nr. 603 10

193

COMISIUNEA MONUMENTELOR ISTORICE.

Avem onoarea a vă aduce la cunoștință că Luni 3 Iunie 1940 începe reparația bisericii Sf. Nicolae Tabacu din Calea Victoriei, declarat monument istoric.

Repararea constă în refacerea completă a fațadei exact în același stil în care este în prezent.

Seful Serv. Arhitecturii
Arhitect,

Prof. Tabaculescu
3 iunie 1940.

5. VI. 940
Referat
Monumentul nu este interesant din punctul de vedere al formelor tradiționale. După informațiile luate de la Preotul Populescu, Parohul bisericii, Biserica a fost începută de lemn, apoi a fost refăcută din zid în forma mică pe la începutul secolului al XVIII-lea și în sfârșit sub forma actuală datează din secolul al XIX-lea, mai exact din 1864. Armezi ei nu intră în cadrul preocupărilor Comisiei. Totuși, deoarece am cercetat monumentul fiind de la întreprinsor curiozitate de domeniul care cuprinde unele lucrări sau concepții am redactat alăturatul memoriu de îndreptare care se supune spre aprobare urmând să se trimită Municipiului numai dacă Comisia va crede de cuviință.

Arhitect
Ștefan Teodorescu

La Pres. Senat. al S. M. I.
din 12 VI 940.

Comisia Monumentelor Istorice
Sedinta din 12 Iunie 1940

12 VI 940.
Se comunit

Anexele

De comand
memorandum

N° 969 18 JUN. 1940

Primăriei sectorului
I Galben - Loco

de adresa D. N° 69 luată
privind executarea lucra-
rilor de reparativitate
ale Liceului Sf. Nicolae
Tabacu din Calea Victoriei
avem onoare a vă trimite
alăturatul memoriu
intocmit de serviciul
nostru tehnic și aprobat
de această comisie
pentru completarea desi-
gnului aprobat de Primăria
sectorului I Galben.

Pr.

me dr. G.

Rezervat pentru cusut la dosar.

*] Pentru con-
tinutarea lucrării se
va alătura o foaie
corespunzătoare și
se va menționa.

Memoria

pentru

Restaurarea Bisericii Sfântul Nicolae Tabacu din București

1) În locurile unde tencuiala nu este burdușită, nu este nevoie să se dea jos, cu condiția ca tencuialile noi să se realizeze exact la același nivel.

2) Ornamentele de stuc care sunt în stare bună și pot menține pe loc, completându-se lipsurile și curățându-se de structurile neproprii de spozali. Cile desprinsе urmează să fi legate din nou cu sârmă galvanizată.

3) Înainte de a se reface tencuialile urmează să se înlocuiască toate cărămidile putrede sau măcinate cu altele noi de cea mai bună calitate.

4) Soclul nu trebuie să se tencuiască cu ciment. Cimentul chiar cu un dozaj mic împiedică epușii în afara a urmele care se ridică în partea superioară de zidurie. Urmează să se facă tencuială de un gros amestecat cu nisip aspru și fără nici un adaos de ciment. Această tencuială deși nu este rezistentă și trebuie refăcută foarte des are marele avantaj de a meritare zidurile și înțorse.

5) Dacă sunt multe cărămizi putrezite la soclu, e preferabil să se facă după proiectul alăturat o zidurie cu ventilație. În acest caz acest zid nou la soclu poate fi tencuit și cu ciment.

6) Pentru restaurarea treptelor de piatră ele se pot ține, începând cu profilul nasului și completându-se și sub ele cu beton, grosimea cioplită. Pentru asigurarea lor spre a se evita trăsările și se face o fundație adâncă, sub primele trepte, de cel puțin 1 m. Pardoseala pridvorului deșchis să fi bine și se execute tot din material veritabil - lespezi de piatră.

7) Pentru trotuar se pot reintroduce toate plăcile existente, începând să se de la altar și făcându-se trotuar de asfalt numai în fața Bisericii unde circulația întreține aspectul prin betonare.

8) Dacă se dispune de fonduri ar trebui înlocuite cele două turle din fatadă pentru a se execute din zidurie. Dacă nu s-ar putea realiza să se vopsească în culorile fatadei adică în tonul pietrei naturale de carieră.

9) Atât crucile din axul Bisericii cum și cele cizute de la colțurile turlelor din fatadă urmează să se completeze din material foarte rezistent, de proveniență marmură.

Arhitect
N. I. Iordan

pentru dosar - 1 ex. de trim. prin curier

MEMORIU

=====

pentru

Restaurarea bisericii Sf. Nicolae Tabacu din Bucuresti .

D. M. A. S. I.
ARHIVA
Colectia <i>COU</i>
nr. <i>603</i> / <i>12</i>

- 1.- In locurile unde tencuiala nu este burdușită, nu este nevoie să se dea jos, cu condiția ca tencuielile noi să se racordeze exact la același nivel.
- 2.-Ornamentele de stuc cari sunt în stare bună se pot menține pe loc, completându-se lipsurile și curățindu-se de straturile suprapuse de spoială. Cele desprinse urmează a fi legate din nou cu sârmă galvanizată.
- 3.-Inainte de a se reface tencuielile urmează a se înlocui toate cărămizile putrede sau măcinate cu altele noi de cea mai bună calitate.
- 4.-Socul nu trebuie să se tencuiască cu ciment. Cimentul chiar cu un dozaj mic împiedică eșirea în afară a umezeii care se ridică în părțile superioare ale zidăriei. Urmează se face tencuiala de var gras amestecat cu nisip aspru și fără nici un adaos de ciment. Această tencuială deși nu este rezistentă și trebuie refăcută foarte des are marele avantaj de a menține zidurile săhătoase.
- 5.-Dacă sunt multe cărămizi putrezite la soclu, e preferabil să se facă după proiectul alăturat o zidărie cu ventilație. In acest caz acest zid nou la soclu poate fi tencuit și cu ciment.
- 6.- Pentru restaurarea treptelor de piatră ele se pot fețui, suprimându-se profilul nasului și completându-se sub ele, cu beton, grosimea cioplită. Pentru așezarea lor spre a se evita tasările se va face o fundație adâncă, sub prima treaptă, de cel puțin 1 m. Pardoseala pridvorului deschis ar fi bine, să se execute tot din material rentabil: lespezi de piatră.
- 7.-Pentru trotuar se pot reîntrebuința toate plăcile existente , începându-se dela altar și făcându-se trotuar de asfalt numai în fața bisericii unde circulația întreține asfaltul prin bătătorire.
- 8.-Dacă se dispune de fonduri ar trebui înlocuite cele două turle din fațadă pentru a se evita din zidărie. Dacă nu tabla actuală se va vopsi în culoarea fațadei adică în tonul petrei naturale de carieră.
- 9.-Atât crucile din asul bisericii cum și cele căzute dela colțurile turlelor din fațadă urmează a se completa din material foarte rezistent de preferință marmora.

Arhitect

(ss) Horia Teodoru